

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จัดทำโดย

กลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการ

คำนำ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันการเกิดอัคคีภัยและลดความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยในบริเวณคณะ กำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้ชัดเจน และสร้างความตระหนักแก่เจ้าหน้าที่และนักศึกษาถึงอันตรายของอัคคีภัยและสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษาว่าจะมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีความตื่นตัวเตรียมความพร้อมและเกิดทักษะในการปฏิบัติ ตลอดจนได้มีการนำผลการฝึกซ้อมแผนไปใช้ในปรับปรุงระบบป้องกันอัคคีภัยของคณะวิศวกรรมศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้นต่อไป

กลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการ

1 ต.ค 67

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัย คณะวิศวกรรมศาสตร์

1. ความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.2554 มาตรา 3 กำหนดให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจการอื่นตามที่กำหนด ในกฎกระทรวงจัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของตนไม่ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยการดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยกำหนดให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.2555 ข้อ 4 ในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ให้นายจ้างจัดให้มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบกิจการ เช่น จัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วยการตรวจตรา การอบรม การณรงค์ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และการบรรเทาทุกข์ ฯลฯ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้จัดทำแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัยขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมรองรับเหตุการณ์เมื่อเกิดอัคคีภัยและเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงต่ออัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น โดยได้ทำการปรับปรุงและแก้ไขแผนฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย การฝึกซ้อมแผนการระงับอัคคีภัยและการอพยพหนีไฟอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจและเกิดความตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจากอัคคีภัย ตลอดจนสามารถปฏิบัติตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเกิดอัคคีภัย

2. วัตถุประสงค์

- 2.1. เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันการเกิดอัคคีภัยและลดความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยในบริเวณคณะวิศวกรรมศาสตร์
- 2.2. เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้ชัดเจน
- 2.3. เพื่อสร้างความตระหนักแก่เจ้าหน้าที่และนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ถึงอันตรายของอัคคีภัย และสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย

3. ขอบเขต

แผนป้องกันและระงับอัคคีภัยฉบับนี้ใช้ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในบริเวณ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งในเวลาราชการและนอกราชการ ซึ่งหากอัคคีภัยที่เกิดมีความรุนแรงจนเกินขีดความสามารถในการควบคุม ให้การปฏิบัติเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ขั้นตอนการปฏิบัติ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

- 4.1. การปฏิบัติก่อนเกิดอัคคีภัย
- 4.2. การปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย
- 4.3. การปฏิบัติภายหลังเกิดอัคคีภัย

5. รายละเอียดการปฏิบัติ

5.1. การปฏิบัติก่อนเกิดอัคคีภัย ประกอบด้วย

5.1.1. การตรวจตรา เป็นการเฝ้าระวังป้องกันและสำรวจตรวจตราระบบความปลอดภัยและความเรียบร้อยของอาคาร สำนักงาน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ โดยให้ทุกหน่วยงานภายใน คณะวิศวกรรมศาสตร์ดำเนินการ ดังนี้

- 1) สำรวจตรวจตราความปลอดภัยบริเวณสำนักงาน อาคาร สถานที่ วัสดุ ซึ่งอาจเป็นจุดเริ่มต้นของสาเหตุการเกิดอัคคีภัย หากพบบริเวณใดเป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยให้รีบแจ้งกลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการเพื่อดำเนินการแก้ไขหรือเพิ่มความปลอดภัยเป็นพิเศษ
- 2) สำรวจตรวจตราระบบความปลอดภัยของอาคาร เส้นทางอพยพหนีไฟ เครื่องมืออุปกรณ์ ในการดับเพลิง และอื่นๆ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
- 3) สำรวจ ตรวจตรา อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า สายไฟ ปลั๊กไฟ ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ใช้งานได้ดี ไม่มีเสียหายหรือชำรุด ตลอดจนกำจัดแหล่งสะสมเชื้อเพลิง เช่น กระจาด และวัสดุอื่นๆ ที่ติดไฟได้ง่าย เป็นต้น
- 4) ทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ รวมถึงอุปกรณ์ดับเพลิงภายในอาคารให้ใช้งานได้มีประสิทธิภาพ โดยเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือจะต้องมีสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิงตามปริมาตรที่กำหนดและเปลี่ยนน้ำยาตามวาระและอายุของน้ำยานั้น และต้องติดตั้งในที่เห็นได้ชัดเจนสามารถหยิบใช้งานได้สะดวกไม่มีสิ่งกีดขวาง
- 5) จัดทำสัญลักษณ์ของบัญชีทรัพย์สิน ตลอดจนเอกสารสำคัญที่สามารถขนย้ายได้ เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ โดยเรียงลำดับความสำคัญ เช่น กำหนดแถบสีแดง หมายถึง มีความสำคัญ

อันดับ 1 ให้ขนย้ายก่อน แอบสี่เขียว หมายถึง มีความสำคัญอันดับ 2 ให้ขนย้ายลำดับต่อมา พร้อมแจ้งให้ทุกคนในหน่วยงานรับทราบและเข้าใจร่วมกัน

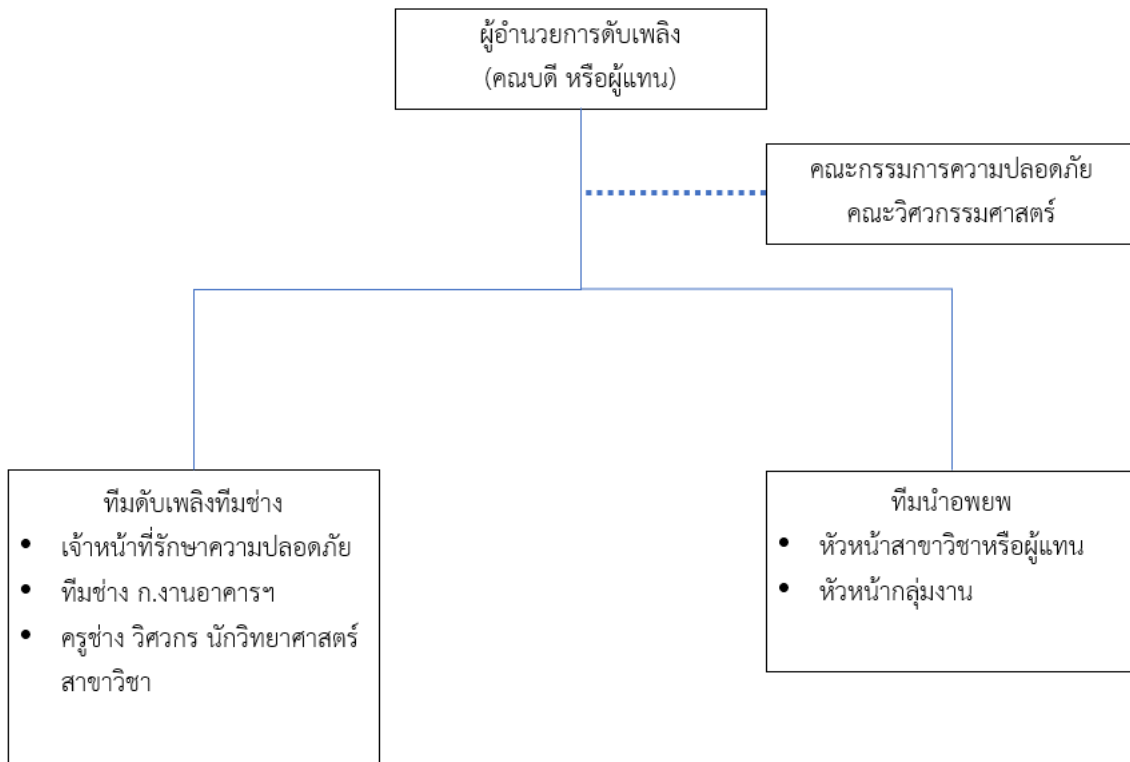
- 6) แจ้งเส้นทางอพยพหนีไฟ และขนย้ายทรัพย์สินให้ทุกคนรับทราบ
- 7) จัดทำผังการติดต่อสื่อสาร หมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงานผู้ดูแลอาคาร หรือห้องเวร รักษาความปลอดภัย สถานีตำรวจในพื้นที่ และสถานีดับเพลิงใกล้เคียงโดยทำป้ายติดให้เห็นชัดเจนและทั่วถึง

5.1.2. การรณรงค์ป้องกันและระงับอัคคีภัย

- 1) ให้กลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการ มีหน้าที่ จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
- 2) ให้คณะกรรมการความปลอดภัยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีหน้าที่ปรับปรุง ทบทวนและแก้ไขแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย
- 3) ให้กลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการและกลุ่มงานบริหารและบุคคล มีหน้าที่
 - จัดการฝึกอบรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการดับเพลิง เบื้องต้น วิธีการใช้และดูแลอุปกรณ์ดับเพลิงตำแหน่งที่ตั้งอุปกรณ์ดับเพลิง ตำแหน่งที่ตั้งเมนสวิทซ์ไฟฟ้าและวิธีปฏิบัติในการตัดกระแสไฟฟ้าในกรณีฉุกเฉิน การแจ้งเหตุและสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm) การปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน
 - จัดการฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และรายงานผลการฝึกให้กับคณะกรรมการความปลอดภัยคณะวิศวกรรมศาสตร์เพื่อพิจารณาในการปรับปรุง ทบทวนและแก้ไขแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย

5.2. การปฏิบัติเมื่อเกิดอัคคีภัย ประกอบด้วย แผนผังโครงสร้างองค์กร ภารกิจของผู้เกี่ยวข้องแผนปฏิบัติการดับเพลิงและแผนการอพยพหนีไฟ

5.2.1. แผนผังองค์กร

5.2.2. ภารกิจของเจ้าหน้าที่ตามแผนผังองค์กร มีดังนี้

- ผู้อำนวยการดับเพลิง มีหน้าที่
 - 1) สั่งการให้ทีมดับเพลิงทำการดับเพลิง
 - 2) สั่งการใช้แผนการอพยพหนีไฟ เมื่อได้รับรายงานว่าไม่สามารถควบคุมเพลิงได้
 - 3) สั่งการให้ขอกำลังสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกมาช่วยเหลือ
 - 4) ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวก
 - 5) สั่งการให้อพยพกลับเมื่อเพลิงสงบ
- ทีมดับเพลิงและทีมช่างมีหน้าที่
 - 1) นำอุปกรณ์ดับเพลิงไปที่เกิดเหตุ
 - 2) ดำเนินการดับเพลิงทันที ถ้าดับไม่ได้ให้แจ้ง ยาม
 - 3) ตัดกระแสไฟฟ้าจุดต้นเพลิง
 - 4) ประสานกับศูนย์รักษาความปลอดภัยของมหาวิทยาลัยฯเพื่อขอกำลังเสริม
 - 5) ดูแลการจราจร ให้รถดับเพลิงและรถพยาบาล ผ่านเข้าออกสะดวก
 - 6) กั้นบริเวณให้เป็นเขตห้ามเข้า
 - 7) ค้นหาและช่วยเหลือผู้ที่ติดค้างในอาคาร

- 8) สำนวความเสียหาย
- ทีมนำอพยพ มีหน้าที่
 - 1) ขนย้ายทรัพย์สินและเอกสารที่สำคัญออกจากอาคาร
 - 2) นำอพยพเจ้าหน้าที่ไปที่จุดรวมพล
 - 3) ตรวจสอบจำนวนเจ้าหน้าที่ว่าครบหรือไม่
 - 4) ทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
 - 5) ประสานโรงพยาบาลเพื่อส่งต่อผู้ได้รับบาดเจ็บไปทำการรักษา

5.2.3. แผนปฏิบัติการดับเพลิงเมื่อเกิดเหตุการณ์เพลิงไหม้ขึ้น ให้ปฏิบัติดังนี้

- 1) ผู้พบเหตุการณ์คนแรกตะโกนให้คนในหน่วยงานทราบ และทำการดับเพลิงขั้นต้นด้วยเครื่องดับเพลิงชนิดมือถือ
 - ถ้าดับได้ ให้รายผู้บังคับบัญชาทราบ
 - ถ้าดับไม่ได้ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอาคารสตางค์ โทร.7191 หรืออาคารวิจัยและวิศวกรรมประยุกต์สิรินธร โทร.7192
- 2) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยรีบเข้าพื้นที่และประเมินสถานการณ์
 - ถ้าเห็นว่าดับได้ ให้รีบดำเนินการ และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ
 - ถ้าเห็นว่าดับไม่ได้ ให้รีบ
 - แจ้งฝ่ายรักษาความปลอดภัยของมหาวิทยาลัย นามเรียกขานวิทยุ: มอ.01 หรือ โทร. 2190-1
 - กดสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้
 - รีบรายงานหัวหน้ากลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการทันที โทร. 7100 หรือโทรศัพท์มือถือ 0805396731
- 3) หัวหน้ากลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการรับรายงาน
 - รองคณบดีฝ่ายบริหาร
 - คณบดี

5.2.4. แผนการอพยพหนีไฟหากเพลิงไหม้มีความรุนแรงลุกลามจนเกินขีดความสามารถในการควบคุมของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้อำนวยการดับเพลิงหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย สั่งการให้อพยพหนีไฟตามแผนอพยพหนีไฟ ดังนี้

- 1) ให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกดสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้

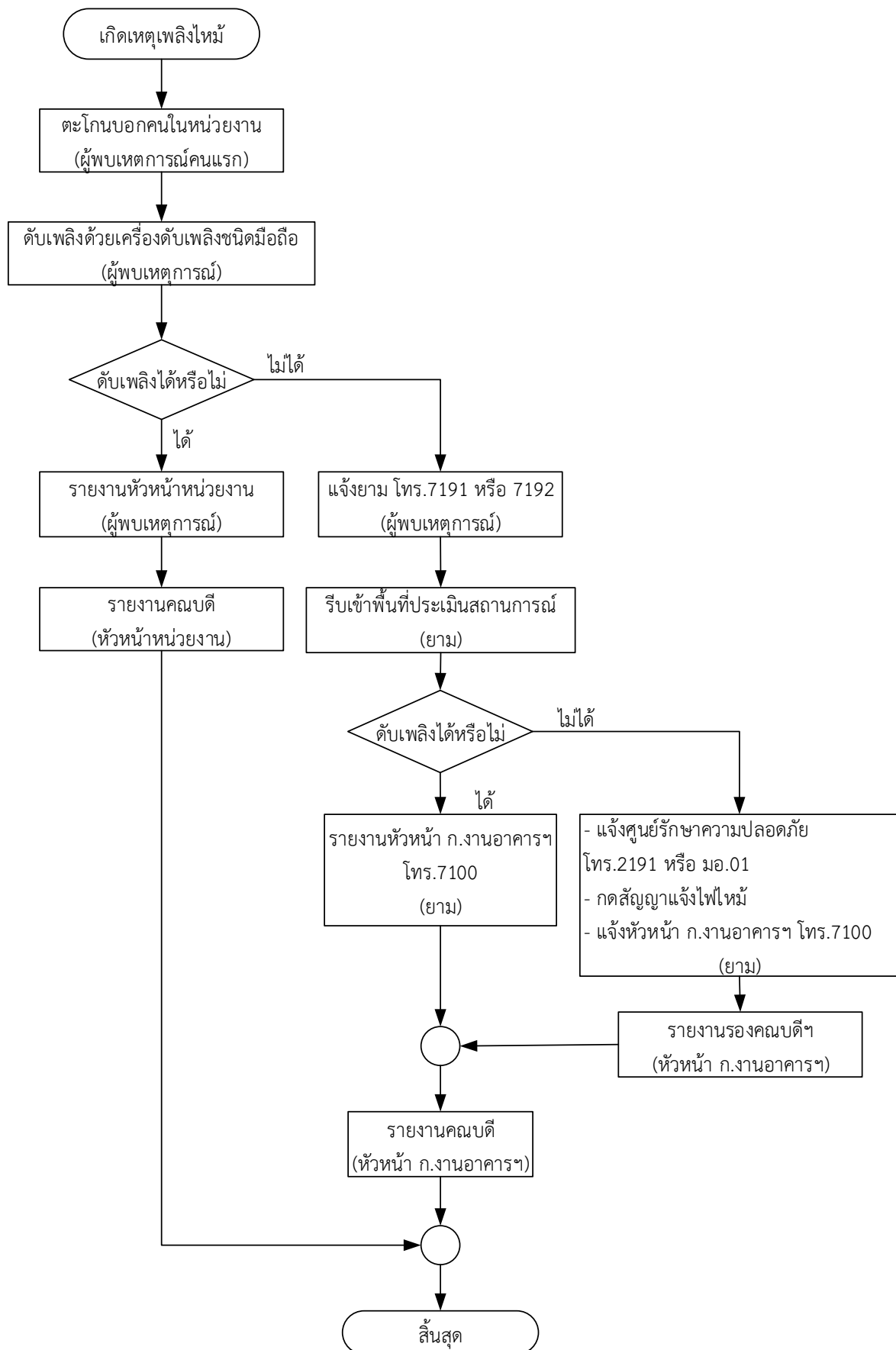
- 2) เมื่อได้ยินเสียงสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนอพยพออกจากอาคารตามเส้นทางหนีไฟและตามผู้นำอพยพไปยังจุดรวมพล
- 3) ให้ผู้นำอพยพตรวจสอบยอดผู้อพยพ ทำการตรวจสอบยอดจำนวนเจ้าหน้าที่ ณ จุดรวมพลหากไม่ครบถ้วนให้รายงานผู้อำนวยการดับเพลิง สั่งการให้เข้าทำการค้นหาผู้ที่อาจติดค้างอยู่ในพื้นที่เกิดเหตุ
- 4) หากค้นพบผู้ได้รับบาดเจ็บให้รายงานผู้อำนวยการดับเพลิงทันที พร้อมทั้งช่วยเหลือผู้บาดเจ็บมายังจุดปฐมพยาบาล หากมีผู้ได้รับบาดเจ็บรุนแรงให้ส่งต่อไปยังโรงพยาบาลทันที
- 5) เมื่อเพลิงสงบให้ผู้ผู้อำนวยการดับเพลิง สั่งการให้เจ้าหน้าที่อพยพกลับ

5.3. การปฏิบัติหลังเกิดอัคคีภัย เป็นการดำเนินการเพื่อฟื้นฟูแก้ไขสภาพความเสียหายจากการเกิดอัคคีภัยให้กลับคืนสภาพเดิม ดังนี้

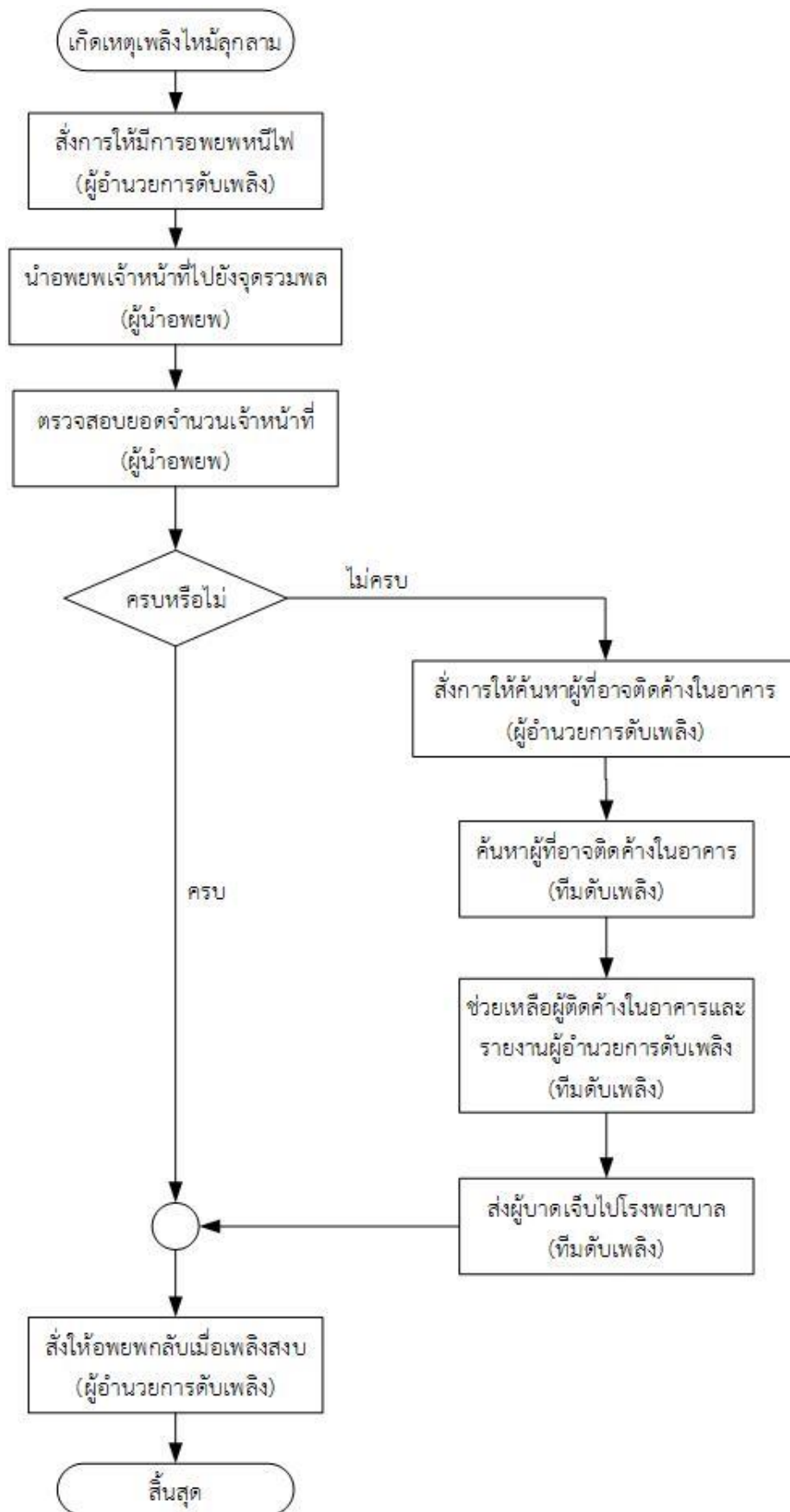
- 1) ให้กลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการสำรวจความเสียหายและความต้องการด้านต่าง ๆ และรายงานคณบดี
- 2) ให้กลุ่มงานการเงินและพัสดุสำรวจมูลค่าความเสียหายของทรัพย์สินราชการ และรายงานคณบดี
- 3) ให้กลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่เสียหาย และจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ทดแทน

6. แผนผังปฏิบัติการ

6.1. แผนผังปฏิบัติการเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

6.2. แผนผังการอพยพหนีไฟ

7. **จุดรวมพล** เป็นพื้นที่ปลอดภัย สามารถรองรับการอพยพของเจ้าหน้าที่และทรัพย์สินกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้ โดยกำหนดไว้ 4 จุด คือ

จุดที่ 1 บริเวณสนามหญ้าหน้าอาคารสแตงคังมงคลสุข สำหรับรวมพลผู้ที่อยู่ในสาขาวิชาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สำนักงานบริหารคณะและอาคารบรรยายกลาง

จุดที่ 2 สนามหญ้าหน้าสาขาวิชาวิศวกรรมเหมืองแร่ สำหรับรวมพลผู้ที่อยู่ในสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลและเมคาทรอนิกส์ สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมและการผลิต สาขาวิชาวิศวกรรมเหมืองแร่และวัสดุ และสาขาวิชาวิศวกรรมเคมี

จุดที่ 3 บริเวณลานจอดรถยนต์บุคคลทั่วไป สำหรับรวมพลผู้ที่อยู่ในอาคารวิจัยและวิศวกรรมประยุกต์สิรินธร สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา อาคารปฏิบัติการวิศวกรรมพื้นฐานและสโมนิสศึกษา

จุดที่ 4 สนามหญ้าหน้าตึกหุ่นยนต์ สำหรับรวมพลผู้ที่อยู่ในสาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์และหลักสูตรวิศวกรรมและการจัดการนวัตกรรม

ภาคผนวก

หมายเลขโทรศัพท์ที่เกี่ยวข้องกรณีเกิดอัคคีภัย

ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
1) คณบดี (ผศ.ดร. นิคม สุวรรณวร)	7077
2) รองคณบดีฝ่ายบริหาร (รศ.ดร. มนต์รี กาญจนเดชะ)	7003
3) รองคณบดีฝ่ายโครงสร้างพื้นฐาน (ผศ.ดร. ธนันท์ ชูบุอุปการ) (รองประธานคณะกรรมการความปลอดภัย)	7138
4) หัวหน้ากลุ่มงานอาคารสถานที่และสาธารณูปการ	7100/0805396731
5) ห้องยามอาคารสตางค์มงคลสุข	7191
6) ห้องยามอาคารวิจัยและวิศวกรรมประยุกต์สิรินธร	7192
7) งานรักษาความปลอดภัย มอ.	2190/2191
8) หน่วยฉุกเฉินและบรรเทาสาธารณภัย มอ.	2888/2851
9) ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเทศบาลเมืองคอหงส์	074 280004
10) งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลนครหาดใหญ่	074 424311
11) สถานีดับเพลิง เทศบาลนครหาดใหญ่	074 282400
12) โรงพยาบาลสงขลานครินทร์	074 445500
13) สถานีตำรวจภูธรคอหงส์	074 218842
14) สถานีตำรวจภูธรหาดใหญ่	074 244089